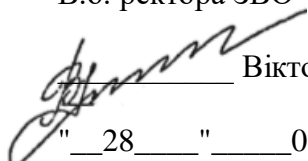

Вінницький національний медичний університет ім. М.І.Пирогова

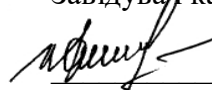
"ЗАТВЕРДЖУЮ"

В.о. ректора ЗВО

 Вікторія ПЕТРУШЕНКО
" 28 " 08 2023 р.

"ПОГОДЖЕНО"

Завідувач кафедри загальної хірургії

 проф. ЗВО Сергій ХІМІЧ
" 28 " 08 2023 року

СИЛАБУС
«Догляд за хворими (практика)»
ОК 51

Спеціальність	222 Медицина
Освітній рівень	Магістр
Освітня програма	ОПП «Медицина», 2023
Навчальний рік	2023-2024
Кафедра	загальної хірургії
Лектор	професор, С.Д. Хіміч
Контактна інформація	<i>surgery@vnmu.edu.ua,</i> <i>вул.Хмельницьке шосе, 96</i>
Укладач силабусу	доцент Шевня П.С.

1. Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	Обов'язкова
Код дисципліни в ОПП та місце дисципліни в ОПП	ОК 51, складова циклу дисциплін загальної підготовки
Курс/семестр	2 курс (IV семестр)
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/ кількість кредитів ЄКТС)	90 годин /3 кредитів ЄКТС
Структура дисципліни	Модуль 1. <i>Догляд за хворими, його роль у лікувальному процесі та організація в умовах терапевтичного стаціонару</i> – 30 годин/1 кредит ЄКТС Модуль 2. <i>Догляд за хворими, його роль у лікувальному процесі та організація в умовах хірургічного стаціонару</i> – 30 годин/1 кредит ЄКТС Модуль 3. <i>Догляд за хворими, його роль у лікувальному процесі та організація в умовах хірургічного стаціонару</i> – 30 годин/1 кредит ЄКТС
Кількість змістових модулів	3
Мова викладання	українська
Форма навчання	Очна:клінічні бази, симуляційні класи, при сигналі «ПОВІТРЯНА ТРЕВОГА» практичні заняття в бомбосховищі (при впровадженні карантинних заходів- дистанційна очна)

2. Опис дисципліни

Коротка анотація курсу, актуальність. «Догляд за хворими» (практика) є першою клінічною дисципліною, під час вивчення якої відбувається знайомство студента із роботою медичних закладів стаціонарного типу, перший контакт із хворими, формування морально-етичних основ подальшої професійної поведінки. «Догляд за хворими» передбачає вивчення гігієнічних, профілактичних та лікувальних заходів, які входять до компетенції молодшого та частково середнього медичного персоналу і застосовуються для створення комфортних умов перебування хворого у медичному закладі, сприяння як найшвидшого одужання пацієнта, запобігання розвитку ускладнень, а також опанування найпростішими маніпуляціями надання першої медичної допомоги при невідкладних станах.

Засвоєння практичних навичок базується на послідовному ознайомленні з особливостями реалізації вказаного обсягу дій у роботі терапевтичних, хірургічних та педіатричних відділень лікарень.

Передреквізити (Prerequisite). Для успішного засвоєння практичних навичок з догляду за хворими студенту необхідні знання, отримані в процесі вивчення наступних дисциплін загальної підготовки:

латинська мова та медична термінологія; медична біологія; медична та біологічна фізика; біологічна та біоорганічна хімія; анатомія людини; гістологія, цитологія та ембріологія; нормальна фізіологія та десмургія.

Мета курсу та його значення для професійної діяльності. Полягає у досягненні основних кінцевих цілей, визначених у освітньо-професійних програмах підготовки спеціаліста за спеціальностями 222 “Медицина”, є основою для побудови змісту виробничої практики. На підставі кінцевих цілей до кожного змістовного сформульовані конкретні цілі у вигляді певних умінь (дій), цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети проходження виробничої практики.

Основними завданнями практики з догляду за хворими є знання:

- Засвоєння основних теоретичних знань, необхідних для організації комфортних умов перебування у стаціонарі та забезпечення необхідного догляду за ним на всіх етапах лікування

- Набуття основних практичних навичок з догляду за хворими в умовах терапевтичного, хірургічного та педіатричного стаціонарів та вмінь визначати й оцінювати загальний стан пацієнта. Основні параметри його життєдіяльності та правила забезпечення життєвих потреб організму

- Поглиблення та систематизація знань і умінь з догляду за хворими терапевтичного, хірургічного та педіатричного профілю у відповідності до принципів медичної етики та деонтології, як складової формування особистості лікаря;

Постреквізити (Postrequisite). В процесі вивчення дисципліни набуваються знання, необхідні для успішного засвоєння дисциплін професійної підготовки, а саме: загальна хірургія, травматологія та ортопедія, реанімація та інтенсивна терапія, акушерство та гінекологія, урологія, медична реабілітація, педіатрія, внутрішні хвороби, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та застосування отриманих знань, умінь та навичок в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

3. Результати парктичного навчання.

Після успішного засвоєння практичних навичок з догляду за хворими здобувач зможе:

- демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці внутрішніх хвороб, у загальній хірургії, у клініці дитячих хвороб.
- демонструвати володіння навичками організації режиму і догляду за хворими і дітьми з різними захворюваннями терапевтичного, хірургічного профілю та педіатричного виконувати необхідні медичні маніпуляції:
- демонструвати володіння навичками дотримання лікувально-охоронного та забезпечення санітарно-гігієнічного режиму основних підрозділів терапевтичного, хірургічного стаціонару та педіатричного проводити розпитування та огляд хворого
- демонструвати методику проведення антропометричних досліджень хворого і дитини робити висновок щодо конституціонального типу обстежуваного
- робити попередню оцінку стану температурного гомеостазу хворого та дитини за результатами термометрії та реєстрації температурних кривих
- демонструвати володіння навичками догляду за хворими і дітьми із гарячкою
- демонструвати найпростіші медичні маніпуляції з проведення хворим медикаментозних та фізіотерапевтичних процедур
- демонструвати володіння навичками забезпечення особистої гігієни хворих та дітей з догляду за важкохворими
- демонструвати навички надання першої допомоги хворим та дітям із порушеннями з боку серцево-судинної та дихальної систем

4. Зміст та логістика дисципліни

<i>модуль 1. Догляд за хворими, його роль у лікувальному процесі та організація в умовах терапевтичного стаціонару</i>	4 семестр 30 год/1кредит	Практичні навички № 1-15
<i>модуль 2 Догляд за хворими, його роль у лікувальному процесі та організація в умовах хірургічного стаціонару</i>	4 семестр 30 год/1кредит	Практичні навички № 1-15
<i>модуль 3 Догляд за хворими, його роль у лікувальному процесі та організація в умовах хірургічного стаціонару</i>	4 семестр 30 год/1кредит	Практичні навички № 1-15

Дисципліна включає 45 тем, які поділені на 3 тематичні модуля.

Модуль 1. Догляд за хворими, його роль у лікувальному процесі та організація в умовах терапевтичного стаціонару

1. Професійні обов'язки молодшої медичної сестри терапевтичного відділення. Етика, деонтологія, фахова субординація. Ведення медичної документації.
2. Розпитування хворого: основні скарги хворого та їх деталізація; додаткове опитування по ураженій системі, іншим органам і системам.
3. Розпитування хворого: анамнез захворювання, анамнез життя.
4. Загальний огляд хворого. Огляд хворого на наявність корости та педикульозу.
5. Визначення основних показників життєдіяльності хворого. Дослідження дихання, артеріального пульсу, артеріального тиску, температури тіла. Реєстрація показників життєдіяльності в медичній документації.
6. Оцінка основних антропометричних показників та нутритивного стану пацієнта. Визначення маси тіла, зросту, обводу живота.
7. Підготовка пацієнта до діагностичних процедур: спірометрії, ультразвукового дослідження органів черевної порожнини, ендоскопії, забору харкотиння, сечі та калу.
8. Застосування основних видів лікарських засобів, їх облік та зберігання. Сортування лікарських засобів за шляхами введення. Закапування крапель у вуха, ніс, очі. Підготовка та накладання компресу («зігріваючого», «гарячого», «холодного»).
9. Інгаляційне введення лікарських речовин за допомогою дозованого інгалятора сухих порошків, дозованого інгалятора аерозолу, спейсера, небулайзера. Підготовка та проведення лікарняної та амбулаторної оксигенотерапії.
10. Гігієна важкохворого. Підготовка та проведення гігієни порожнини рота, носа та вух важкохворому. Заміна натільної та постільної білизни хворому. Користування підкладним судном та сечоприймачем у хворих чоловічої та жіночої статі.
11. Годування важкохворого. Підготовка та проведення очисної клізми.
12. Профілактика пролежнів. Підняття, переміщення та транспортування хворого на ношах, перекидання його на ліжку. Управління функціональним ліжком та надання відповідних положень хворому при нападі ядухи, колапсі, анафілактичному шоку.
13. Серцево-легенева реанімація. Штучна вентиляція легень, непрямий масаж серця.
14. Смерть пацієнта в стаціонарі. Діагностування клінічної та біологічної смерті. Методика поводження з померлою людиною у відповідності до чинного законодавства.
15. Підсумкове заняття.

Модуль 2 Догляд за хворими, його роль у лікувальному процесі та організація в умовах хірургічного стаціонару

16. Продемонструвати підготовку до операції шкіри хворого та санацію ротової порожнини, відібрати для цього необхідні засоби
17. Продемонструвати володіння навичками дотримання санітарно-гігієнічного режиму в хірургічному стаціонарі, за рахунок вологих прибирань з сучасними дезінфікуючими розчинами, що запобігають розповсюдженню внутрішньолікарняної інфекції
18. Продемонструвати годування післяопераційних важких хворих за допомогою ложки, поїльника, через назогастральний зонд, гастро-ілеостоми
19. Провести зміну постільної білизни та натільної сорочки хворому, що знаходиться на ліжковому режимі
20. Продемонструвати комплексну профілактику пролежнів у ослаблених пацієнтів, особливо у тих, які займають пасивне положення у ліжку після оперативного втручання
21. Продемонструвати методику транспортування хворого на ношах(каталці), крісло-каталці та перекидання його в ліжку з врахуванням навичок користування функціональним ліжком і зміни його положення

22. Підготувати необхідне обладнання для очисної клізми, а також продемонструвати методику користування підкладним судном та сечоприймачем лежачому пацієнту чоловічої та жіночої статі
23. Продемонструвати виконання дезінфекції підкладного судна та сечоприймача
24. Продемонструвати проведення поточного, кінцевого, генерального вологого прибирання в операційному блоці за допомогою сучасних дезінфікуючих розчинів
25. Знати методики і засоби для хірургічної обробки рук та операційного поля
26. Продемонструвати методику передстерилізаційної обробки хірургічних інструментів
27. Продемонструвати методики виготовлення серветок, тампонів, кульок для лікування ран та правила їх утилізації
28. Знати методику підготовки перев'язувального матеріалу забрудненого анаеробною клостридіальною інфекцією до утилізації
29. Продемонструвати методику проведення реанімаційних заходів(штучна вентиляція легень, закритий масаж серця) на симуляторі
30. Підсумкове заняття

Модуль 3 Догляд за хворими, його роль у лікувальному процесі та організація в умовах педіатричного стаціонару

31. Правила етики та деонтології в роботі з хворими дітьми та їх родичами
32. Професійні обов'язки молодшого та середнього медичного персоналу.
33. Організація роботи в педіатричному стаціонарі та центрі первинної медико-санітарної допомоги.
34. Правила заповнення документації постової медсестри та лікаря-педіатра
35. Організація роботи приймального відділення, госпіталізації хворих до дитячої лікарні
36. Організація проведення санітарної обробки та транспортування хворих дітей в приймальному відділенні.
37. Організація санітарно-гігієнічного та протиепідемічного режимів в педіатричному стаціонарі. Використання дезінфікуючих розчинів.
38. Дотримання правил особистої гігієни медичного персоналу та пацієнта
39. Навички заміни білизни пацієнтам у важкому стані та профілактика пролежнів
40. Виконання основних видів клізм, що застосовуються у педіатричній практиці (техніка проведення їх у дітей різного віку).
41. Проведення вимірювання температури тіла та догляду за дітьми з гарячкою
42. Годування дітей першого року життя з ложечки, пляшечки та за допомогою зонду
43. Проведення антропометричних вимірювань у дітей різного віку (визначення маси, зросту/довжини тіла, обводів голови та грудної клітки).
44. Проведення гігієнічних ванн та медичних ванн в залежності від віку та статі дитини.
45. Диференційований залік

Маршрут отримання матеріалів: Кафедра загальної хірургії/Студенту/Очна форма навчання/ Медицина/ 2 курс/Навчально-методичні матеріали/ або за посиланням <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра загальної хірургії#. Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту студента s000XXX@vnmu.edu.ua.

46. Форми та методи контролю оволодіння практичними навичками

Форма навчання: очна (денна);

В умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій або надзвичайного стану (особливого періоду) форма здобуття освіти встановлюється згідно рішень органів виконавчої влади, ВЦА, місцевого органу управління освіти та Вінницького національного медичного університету для створення безпечного освітнього середовища.

На практиці з догляду зв хворими використовуються різновиди методів навчання, рекомендовані для вищої школи, а саме:

- за джерелами знань:
- **словесні** (пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий або евристичний метод, дослідницький метод.);
- **наочні** (демонстрація практичних навичок, муляжів, симуляторів);
- **практичні** (практична робота, опанування практичними навичками), на яких робиться особливий акцент при вивченні дисципліни;

Протягом проходження виробничої практики вся діяльність здобувача вищої освіти підлягає контролю. Контроль здійснюється керівниками виробничої практики на клінічних базах.

На базах районних лікарень в яких відповідно до угод контроль здійснюється з боку завідуючих відповідних відділень. Підсумковий контроль засвоєння практики «Догляд за хворими» проводиться у вигляді диференційованого заліку.

Диференційований залік включає: захист щоденника практики, надання іншої звітної документації, демонстрація практичних навичок та вмінь.

Критерії оцінювання виконання практичних навичок під час проходження практики

Оцінка «**відмінно**».

Оцінка «**добре**».

Оцінка «**задовільно**».

Оцінка «**незадовільно**».

Оцінка «**відмінно**»: студент повністю володіє практичною навичкою, – розуміє мету, показання та протипоказання до виконання маніпуляції, самостійно, вірно виконує та оцінює результат виконання.

Оцінка «**добре**»: студент частково володіє практичною навичкою, – розуміє мету, показання та протипоказання до виконання маніпуляції, самостійно виконує маніпуляцію та оцінює результат її виконання, допускаючи при цьому не більше 20% помилок.

Оцінка «**задовільно**»: студент володіє тільки обов'язковим мінімумом виконання практичного завдання, – ознайомлений з метою, показаннями, протипоказаннями, технікою виконання, виконує маніпуляцію та оцінює результат її виконання, допускаючи при цьому не більше 40% помилок.

Оцінка «**незадовільно**»: студент не володіє практичною навичкою.

Критерії оцінювання знань та умінь під час підсумкового контролю (диференційований залік)

Оцінка «**відмінно**».

Оцінка «**добре**».

Оцінка «**задовільно**».

Оцінка «**незадовільно**».

Оцінка «**відмінно**» виставляється студенту, який, знає хід та послідовність виконання усіх практичних навичок, демонструє їх правильне виконання, вірно та чітко формулює узагальнення та висновки, надає звіт з практики та іншу документацію, оформлені згідно вимог.

Оцінка «**добре**» виставляється студенту, який допускає неточності при виконанні практичних навичок, але здатний самостійно виявити допущені помилки, може

продемонструвати виконання практичних навичок в цілому, надає звіт з практики та іншу документацію, оформлені згідно вимог.

Оцінка «**задовільно**» виставляється студенту, який зазнає труднощів при виконанні практичних навичок, не може продемонструвати повну та правильну послідовність практичних навичок, не може трактувати в повному обсязі результати виконання, надає звіт з практики та іншу документацію, оформлені згідно вимог.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється студенту, який не може продемонструвати виконання практичної навички, не надає звіт з практики та іншу документацію, оформлені згідно вимог.

47. Критерії оцінювання і нарахування балів за виконання практичних навичок під час проходження практики з догляду за хворими

Оцінювання знань здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна%20інформація/Основні%20документи))

Нарахування балів за освітню компоненту проводять згідно чинного положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова. Складовими оцінки за освітню компоненту є конвертоване у бали середнє арифметичне поточної успішності за універсальною 120-бальною шкалою (від 72 до 120 балів), бали за підсумковий контроль (від 50 до 80 балів).

Бали за підсумковий контроль відповідають шкалі оцінок:

оцінка «3» - 50-60 балів

оцінка «4» - 61-70 балів

оцінка «5» - 71-80 балів

Бали за поточну успішність, підсумковий контроль та традиційну оцінку викладачі вносять у відомість деканату. Отримані бали (сума балів поточної успішності та підсумкового контролю) відповідають фіксованій шкалі оцінок:

оцінка «5» - 180-200 балів

оцінка «4» - 160-179 балів

оцінка «3» - 122-159 бали.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти після засвоєння освітньої компоненти, – 200 балів. **Мінімальна кількість балів** становить 122 бали.

Бали за підсумковий контроль та поточну успішність студентів деканат вносить у програму Контингент і ранжує їх. Ранжування проводять на підставі отриманих балів за освітню компоненту згідно національної шкали та шкали ЄКТС (див. Положення про організацію освітнього процесу).

Загальна сума балів може скласти максимально 80 балів, мінімальна – 50

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	
170-179,99	B	добре	

160-169,99	C		зараховано
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	
0-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-121,99	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

48. Політика навчальної дисципліни/курсу

Студент має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, регламентованого основними положеннями організації навчального процесу в ВНМУ ім.М.І.Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. Інструктаж з техніки біологічної безпеки, безпеки поводження з хімічними реактивами та пальниками проводиться на першому практичному занятті викладачем. Проведення інструктажу реєструється в Журналі інструктажу з техніки безпеки. Студент, який не пройшов інструктаж, не допускається до виконання практичних робіт.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять. Студент повинен бути підготовленим до практичного заняття, тестові завдання до поточної теми мають бути розв'язані у робочому зошиті, схеми та таблиці заповнені.

На заняття слід приходити вчасно, без запізнення. Студент, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку.

На практичних заняттях студент має бути одягнений в робочу форму (медичний халат, шапочка). Студенти, які не мають робочої форми, не допускаються до заняття.

Студент повинен дотримуватись правил безпеки на практичних заняттях та під час знаходження у приміщеннях кафедри.

Під час обговорення теоретичних питань студенти мають демонструвати толерантність, ввічливість та повагу до своїх колег та викладача; при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після виконання практичної роботи.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті допускається тільки під час електронного тестування або опитування.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни студент має керуватись Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім.М.І.Пирогова (<https://www.vnmue.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності). При порушенні норм академічної доброчесності під час поточного та підсумкових контролів студент отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом двох тижнів після отриманої незадовільної оцінки.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmue.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmue.edu.ua/> кафедра загальної хірургії#) черговому викладачу. Для відпрацювання пропущеного заняття студент має пройти тестування та письмово чи усно відповісти на питання до теми заняття. Відпрацювання пропущених лекцій здійснюється після надання конспекту лекційного матеріалу, або написання реферату, чи підготовки власної презентації з теми пропущеної лекції.

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). До підсумкового контролю допускаються студенти, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та лекцій та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни студент може отримати за індивідуальну роботу, обсяг якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІРС згідно Положенню про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, студент повинен подати спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Політика в умовах дистанційного навчання. Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять та лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра загальної хірургії/ Студенту або <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра загальної хірургії/ Новини). **Зворотній зв'язок** з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

При сигналі «Повітряна тривога» студенти та співробітники кафедри припиняють роботу, у навчальних закладах припиняються заняття і всі прямують в захисні споруди цивільного захисту. Під час евакуації до укриття учасників освітнього процесу має супроводжувати відповідальна особа з числа працівників Університету (викладач, керівник підрозділу).

49. Навчальні ресурси

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра загальної хірургії/ Студенту.

Рекомендована література

Основна (базова)

1. Про затвердження нормативно-правових актів щодо захисту від зараження ВІЛ-інфекцією при виконанні професійних обов'язків. Наказ МОЗ України № 955 від 20.11.2013 р.
2. Про затвердження Державних санітарно – протиепідемічних правил і норм щодо поведінки з медичними відходами. Наказ МОЗ України №325 від 08.06.2015 р.
3. Про внесення змін до первинних облікових форм та інструкцій щодо їх заповнення. Наказ МОЗ України №29 від 21.01.2016 р.
4. Про затвердження протиепідемічних заходів поведінки з медичними відходами, що утворюються внаслідок проведення кампанії масової вакцинації населення від COVID-19. Постанова МОЗ № 14 від 10.02.2022 р.
5. Про затвердження Державних санітарних норм і правил “Санітарно-протиепідемічні вимоги до новозбудованих, реставрованих і реконструйованих закладів охорони здоров'я”

та Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я. Наказ МОЗ № 354 від 21.02.2023 р.

6. Про затвердження санітарно-протиепідемічних правил і норм використання ультрафіолетового бактерицидного випромінювання для знезараження повітря та дезінфекції поверхонь в приміщеннях закладів охорони здоров'я та установ/закладів надання соціальних послуг/соціального захисту населення. Наказ МОЗ №882 від 06.05.2021 р.
7. Про організацію профілактики інфекцій та інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я та установах/ закладах надання соціальних послуг/ соціального захисту населення. Наказ МОЗ №1614 від 03.08.2021 р.
8. Про затвердження Заходів та Засобів щодо попередження інфікування при проведенні догляду за пацієнтами. Наказ МОЗ №1777 від 03.08.2020 р.
9. Організація надання медичної допомоги хворим на коронавірусну хворобу (COVID-19). Наказ МОЗ № 722 від 28.03.2020 р.
10. Про затвердження Державних санітарних норм і правил Санітарно-протиепідемічні вимоги до закладів охорони здоров'я, що надають первинну медичну (медико-санітарну) допомогу. Наказ МОЗ № 259 від 02.04.2013 р.
11. Губенко, І.Я., Шевченко, О.Т., Бразалій, Л.П., & Апшай В.Г. (2008). *Медсестринський догляд за пацієнтом: Стандарти медсестринських процедур, маніпуляцій та планів догляду і навчання: навч.посібник*. Київ: Медицина.
12. Касевич, Н.М. (2018). *Основи медсестринства в модулях: навч. посіб.* (3-тє вид. виправлене). Київ: Медицина.
13. Касевич, Н.М. (2008). *Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка : підручник*. (2-ге вид. виправлене). Київ: Медицина.
14. Ковальова, О.М. (ред). (2015). *Догляд за хворими (практика): підручник (ВНЗ III—IV р. а.)* (3-тє вид. виправл.). Київ: Медицина.
15. *Рекомендації Європейської Ради Реанімації 2021: Базові реанімаційні заходи*. Переклад ВГО "Всеукраїнська рада реанімації (ресусцитації) та екстреної медичної допомоги. 2021.
16. Касевич Н. М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. I-II рівнів акредитації / за ред. В.І Литвиненка. 7-ме вид., випр. К Медицина, 2017 424 с
17. Ковальова О.М., Лісовий В.М., Шевченко С.І., Фролова Т.І Догляд за хворими (практика); підруч. для студ. вищ. мед. закл. освіти III-IV рівнів акредитації. Вид 3-тє віпр. – К. Медицина, 2015. 488 с.
18. Основи догляду за хірургічними хворими в навчально-методичний посібник для студентів ВМНЗ IV рівня акредитації / Шумейко навчально-методичний посібник для ВМНЗ IV рівня акред Полтава 2015 Лігоненко О.В., Чорна І.О., Зубаха А.Б., Дігтяр І.І., Стороженко О. В. - Полтава, 2015. – 160 с.
19. Нетяженко В.З., Шуліпенко І.М., Дідківська Л.А. Догляд за хворими (загальний і спеціальний з основами медсестринської техніки): підруч. для студ. вищ мед. навч. закл. IV рівня акредитації. К. Здоров'я, 2013-591 с
20. Практикум з медсестринства в хірургії: практикум/ Р.О. Сабадашин, О.В.Маркович, В.О. Рижковський. Вінниця:Нова Книга, 2017. -360 с.
21. Основи догляду за дітьми. Техніка лікувальних процедур і маніпуляцій: навчальний посібник .: 3-тє вид., оновл. та допов. / [Березенко В.С., Тяжка О.В., Антошкіна А.М. та ін.] – Київ: Медицина, 2023р. – 207с
22. Клінічне обстеження дитини: навч.посіб.: 3-тє вид., оновл. та допов. / [Катілов О. В., Дмитрієв Д. В., Дмитрієва К. Ю., Макаров С. Ю.] – Вінниця: Нова книга, 2023р. - 536с
23. Педіатрія Том 1./[Катілов О.В., Варзарь А., Валіуліс А., Дмитрієв Д.]. – К: Нова книга, 2023р.- 656с

24. Педіатрія Том 2 / [Катілов О.В., Варзарь А., Валиуліс А., Дмитрієв Д.], 2023р.- 712с
25. Педіатрія Том 3/ [Катілов О.В., Варзарь А., Валиуліс А., Дмитрієв Д.], 2023р.- 544с
26. Медсестринство в педіатрії: підручник / [В.С. Тарасюк, Г.Г. Титаренко, І.В. Паламар та ін.] — 2-е видання, 2021р. — 336с.

Допоміжна

1. Амбулаторні хірургічні маніпуляції / за ред. Проф.. Польового В .П., Шкваровського І. В., Желіби М .Д. — Чернівці: Медуніверситет, 2013. — 252 с.
2. Загальна хірургія: підручник / М. Д. Желіба, С. Д. Хіміч, І. Г. Герич та ін.: за ред. професорів М.Д. Желіби, С. Д. Хіміча. — К.: ВСВ «Медицина», 2016. — 448 с.
3. Мостовой, Ю.М., Демчук А.В., Константинович Т.В., Данілевич, Т.Д., & Побережець, В.Л. (2016). Керівництво з клінічного обстеження терапевтичного хворого та написання історії хвороби : Навчальний посібник для студентів медичних вузів, які навчаються українською, англійською або російською мовою. (2-ге вид. виправл.). Вінниця: Центр ДЗК.
4. Польовий В. П. Амбулаторні хірургічні маніпуляції / В. П. Польовий, І. В. Шкварковський, М. Д. Желіба. — Чернівці : Медуніверситет, 2013. — 252 с.
Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навч. посібник /Л.С Савка, 5. Л.І. Разінкова. О.І Коцар; за ред. Л.М. Ковальчука, О.В Кононова. 3-є вид., переробл 1 допов. - К. ВСВ "Медицина". 2017 - 600 с
6. Нормативно-директивні документи МОЗ України" - <http://mozdocs.kiev.ua/index.php?nav=8>
7. Наказ МОЗ України "Про затвердження Клінічного протоколу медичного догляду за здоровою дитиною віком до 3 років" № 149 від 20.03.2008р.
8. Педіатрія: практичні навички: навч.- метод. посіб. / [Курдюмова Н.О., Поліщук Т.Г.]. — 2-е видання, 2023р. — 328 с.

Інформаційні ресурси:

1. Яворський О.Г. DVD-фільм «Догляд за хворими. Основи мед сестринської справи» (у 2-х частинах) / Яворський О.Г., аудіо- та відеоматеріали, 2013.
2. Яворський О.Г. DVD-фільм «Огляд хворого. Основи мед сестринської справи» (у 2-х частинах) / Яворський О.Г., аудіо- та відеоматеріали, 2013.
3. Наказ МОЗ України № 798 від 21.09.2010 Про затвердження методичних рекомендацій "Хірургічна та гігієнічна обробка рук медичного персоналу" [електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://medsoft.ucoz.ua>
4. Наказ МОЗ України № 110 від 14.02.2012 Про затвердження форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування [електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://medsoft.ucoz.ua>
5. Наказ МОЗ України № 223 від 22.10.1993 Про збір, знезараження та здачу використаних медичних виробів одноразового застосування із пластичних мас [електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://medsoft.ucoz.ua>

Інтернет-ресурси

- З тем «Загальний огляд хворого»
- <http://www.meddean.luc.edu/lumen/meded/medicine/pulmonar/pd/contents.htm>
  - <http://meded.ucsd.edu/clinicalmed/>
- З питань етико-деонтологічних аспектів роботи медичного працівника:
- http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vzhdu/2011_57/vip_57_13.pdf
  - http://archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/Mosv/2012_4/data/article22.pdf

Розклад та розподіл груп по викладачам опублікований на веб-сторінці кафедри ((<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра загальної хірургії/ Студенту).

Питання до проміжних та підсумкового контролів дисципліни опубліковані на веб-сторінці кафедри ((<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра загальної хірургії/ Студенту).

Силабус з дисципліни «Догляд за хворими (практика)» обговорено та затверджено на засіданні кафедри Загальної хірургії (протокол №1, від 28.08.2023 р.

Відповідальний за курс, проф ЗВО.

Іван ОШОВСЬКИЙ

Завідувач кафедри, проф.ЗВО

Сергій ХІМІЧ